

בש"פ 2486/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2486/16

כבוד השופט צ' זילברטל
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתיק
מ"ת 65229-12-15 שניתנה ביום 28.2.2016 על ידי
כב' השופט נ' אבו טהה

כ"ד באדר ב' התשע"ו (3.4.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד הרצל סמילה
עו"ד לינור בן אוליאל

בשם העורר:
בשם המשיבה:

החלטה

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 28.2.2016 ב-מ"ת 65229-12-15 (כב' השופט נ' אבו טהה), בגדרה הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. נגד העורר ונאשם נוסף הוגש כתב אישום המחזיק שני אישומים. האישום הראשון מייחס לעורר עבירות רבות של אינוס, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, הדחה בחקירה ואיומים. על-פי הנטען באישום הראשון, בין השנים 2005-2011, במספר רב של פעמים כפה העורר על רעייתו (להלן: המתלוננת) לקיים עמו יחסי מין, לעיתים אף בפני בתם הקטינה של השניים, וזאת תוך גרימת חבלות גופניות והתעללות מילולית עובר לביצוע המעשה, בזמן התרחשותו ולאחריו. בנוסף, נהג העורר להכות את המתלוננת, בין היתר באמצעות חגורה, ולאיים עליה שאם תפנה למשטרה או תעזוב אותו הוא יהרוג אותה. בשנת 2011, לאחר שהכה העורר בחגורתו את המתלוננת וכפה עליה קיום יחסי מין עמו לעיני בתם, נמלטה המתלוננת מן הבית ועברה למקלט לנשים מוכות.

האישום השני מייחס לעורר עבירה של ניסיון לשידול לרצח ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע. על-פי הנטען באישום השני, בשנת 2013, לאחר שהושלם הליך גירושיהם של העורר והמתלוננת, התפתח קשר בינה לבין אדם בשם א.י. (להלן: י.). העורר התנגד לקשר זה ופנה לקרובי משפחתו של י. על-מנת שיבהירו לו כי עליו לנתק קשריו עם המתלוננת, ובמפגש מסוים אף הבהיר זאת לי. בעצמו, בהמשך, קשר העורר קשר עם חברו, הנאשם 2 בכתב האישום, לשדל אחרים לרצוח את המתלוננת, את י. ושניים נוספים אשר העורר סבר כי שידכו ביניהם (להלן ביחד: המתלוננים). במסגרת הקשר, נהג העורר לעקוב אחר המתלוננים, ואף שלח אנשים מטעמו לעקוב אחריהם ולאסוף מידע אודותיהם. כמו כן, במסגרת הקשר ולמען קידומו, פנה הנאשם 2 ל-א.א. וביקש ממנו למצוא עבורו אדם שיכול לרצוח מישהי תמורת 25,000 ש"ח. בהמשך, נפגש העורר עם א.א. וחברו, ב.א., ודיווח להם כי הקורבן המיועד היא אישה המתגוררת באשדוד. כמו כן, סיכם הנאשם 2 עם א.א. כי העורר יעביר ל-א.א. ול-ב.א. תשלום ראשוני בסך של 3000 ש"ח, וכי התשלום המלא יעמוד על 30,000 ש"ח. לבסוף, לאחר שהבינו א.א. ו-ב.א. כי העורר והנאשם 2 נחושים להשלים את תכניתם, פנו השניים למשטרה ודיווחו על כך.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר והנאשם 2 עד תום ההליכים. בדיון מיום 19.1.2016 לא חלק בא-כוח העורר על קיומה של תשתית ראייתית לכאורית, כמו גם עילת מעצר, ולבקשתו הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר. מהתסקיר שהתקבל עלה כי העורר, בן 64, נעדר עבר פלילי, עלה לארץ בשנת 1985 וכיום הוא גרוש בשנית. העורר דיווח לקצינת המבחן כי מעולם לא נהג באלומות פיזית או כפה יחסי מין על המתלוננת. שירות המבחן התרשם, בין היתר, כי העורר מתקשה לזהות דפוסים אלימים באישיותו ופועל לצורך סיפוק צרכיו המיידיים ללא יכולת להציב גבולות פנימיים. לפיכך, הוערך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק כלפי המתלוננים. בהמשך בחן שירות המבחן את חלופת המעצר שהוצעה בעניינו של העורר - מעצר בית בבית אחותו בחיפה בפיקוח אחותו ואחיו. שירות המבחן התרשם מנכונותם של המפקחים, אך הבהיר כי ספק עד כמה יהיה ביכולתם להציב גבולות לעורר ולהוות עבורו דמויות סמכותיות. משכך, ובהתחשב במסוכנות הנשקפת מן העורר, לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו.

3. ביום 28.2.2016 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המשיבה והורה על מעצר העורר עד תום ההליכים. הובהר, כי המסוכנות הרבה הנשקפת מן העורר נלמדת הן מהמעשים החמורים המיוחסים לו, והן מתמליל שיחות שהתקיימו בתא המעצר בין העורר למדובב, המעיד על נחישותו של העורר לבצע את זממו - רצח המתלוננים. עוד צוין, כי, ככלל, בעבירות של אלימות במשפחה יש להורות על מעצר עד תום ההליכים, אלא בנסיבות יוצאות דופן. נקבע, כי במקרה דנא לא מתקיימות נסיבות חריגות שכאלה, ואף להיפך, ולפיכך קיבל בית המשפט את בקשת המשיבה.

להשלמת התמונה יצוין, כי בהחלטתו מיום 25.2.2016 קבע בית המשפט כי אומנם יש בידי המשיבה ראיות לכאורה באשר למיוחס לנאשם 2, אך בהתחשב בעצמתן של הראיות ובתסקיר המעצר שנערך בעניינו, הורה בית המשפט על שחרורו לחלופת מעצר - מעצר בית מלא בפיקוחם של ארבעה מפקחים.

טענות הצדדים

4. בערר שבפני מעלה העורר טענות שונות לעניין קיומן של ראיות לכאורה בעניינו, ולמצער לעניין משקל הראיות, כאשר לטענתו בית המשפט המחוזי לא אפשר לו לטעון בעניין זה. בהקשר זה נטען, בין היתר, כי תלונות המתלוננת בכל הנוגע למיוחס לעורר באישום הראשון הועלו לראשונה כבר בשנת 2011, אך תיק החקירה נסגר מחוסר ראיות, כאשר דומה כי לא התגלו עובדות חדשות ולא התרחש שינוי נסיבות אשר הצדיק פתיחתו מחדש. עוד נטען, כי משהופנה העורר לעריכת תסקיר בעניינו, היה על בית המשפט לבחון בעצמו את החלופה ואת המפקחים המוצעים, ולא לשלול מלכתחילה את אפשרות השחרור לחלופת המעצר המוצעת אך בשל חומרת העבירות. לטענתו, בטעות נכתב בתסקיר המעצר כי אחות העורר היא המפקחת העיקרית, שכן הוצעו עוד שלושה מפקחים נוספים שישהו עם העורר גם הם. לפיכך, לגישתו, יש לשחררו לחלופה המוצעת, וזאת גם בהתחשב בגילו המבוגר. מכל מקום נטען, כי אין לייחס משקל לשיחתו של העורר עם המדובב, אשר כללה אמירות סתמיות וכלליות בלבד שאין בצדם כוונה אמיתית.

5. המשיבה מצדה טוענת כי אין מקום לקבל את הערר, תוך שהיא סומכת ידה על החלטת בית המשפט המחוזי. באת-כוח המשיבה עמדה על טיב הראיות שבידה להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום, וטענה כי גם עתה, הוא ממשיך להביע את רצונו לפגוע במתלוננים מבית המעצר, תוך הפנייה לתמלול השיחה בינו לבין מדובב. בהקשר זה נטען, כי שיחת העורר עם המדובב מעצימה את המסוכנות הנשקפת ממנו, הנלמדת מן המעשים החמורים המיוחסים לו ומהתסקיר שנערך בעניינו.

דין והכרעה

6. לאחר שעיניתי בהודעת הערר ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

7. אפתח ואומר, כי הלכה למעשה, מרבית הטענות שבפני העורר נוגעות לעצמתה של התשתית הראייתית הלכאורית להוכחת המיוחס לו. יצוין כי בהקשר זה מעלה העורר תהיות שונות, בין היתר, בנוגע לסגירה מחוסר ראיות של תיק שנפתח עקב תלונה שהגישה נגדו המתלוננת בגין מעשים הזוהים בבסיסם למעשים המיוחסים לו בגדרי האישום הראשון בכתב האישום, ובנוגע לקביעות בית המשפט המחוזי ביחס לעצמתה של התשתית הראייתית הלכאורית בעניינו של הנאשם 2. עם זאת, אף אם יש ממש בטענות אלו (תוך שאני קובע דבר לעניין זה), משבא-כוחו הקודם של העורר לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו של העורר, ולא העלה טענות אלה במסגרת הבקשה להארכת מעצרו עד תום ההליכים, ברי כי אין מקום לדון בהן עתה בגדרי הערר על ההחלטה בבקשה האמורה. נוכח העמדה לפיה יש בידי המשיבה ראיות לכאורה, לא נבחן עניין זה על-ידי בית המשפט המחוזי, וברי כי אין לבחון לראשונה במסגרת הערר. ככל שיחול שינוי נסיבות בנוגע לעצמת הראיות, עם התקדמות ההליכים בתיק העיקרי, יהיה באפשרות העורר להגיש לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים ולהעלות טענות אלה במסגרתה.

8. ומכאן להחלטה מושא הערר. עילת המעצר בעניינו קמה נוכח חומרת המעשים המיוחסים לעורר, ומתחדדת בשל התרשמות שירות המבחן לפיה "קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק כלפי המתלוננים" – יש באלו כדי ללמד על המסוכנות הנשקפת מן העורר, וזאת אף אם אתעלם, בהתאם לטענת העורר, מתמליל שיחתו עם המדובב בבית המעצר. על-פי הנטען בכתב האישום, העורר אנס את המתלוננת, שהייתה בת-זוגו, ונקט באלימות כלפיה על-פני תקופה ארוכה, תוך נקיטה באמצעי הפחדה. אף לאחר גירושיהם לא הניח לה להמשיך בחייה ותכנן להביא למותה ולמותם של אחרים בשל קנאתו בזוגיות חדשה שפיתחה, תוך נקיטה בצעדים ממשיים על-מנת להוציא תכניתו אל הפועל. חומרת המעשים מגלה, כי קשה יהיה להסתפק בעניינו של העורר בחלופת מעצר (וראו בהקשר זה: בש"פ 3550/14 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (5.6.2014), והאסמכתאות הנזכרות שם), ובמיוחד נוכח התרשמות השלילית של שירות המבחן.

9. נוכח האמור, ולמקרא החלטתו של בית המשפט המחוזי, אין בידי לקבל את טענות העורר כי כלל לא נשקלה אפשרות שחרורו לחלופת מעצר בהתחשב בחומרת המעשים המיוחסים לו, וזאת על אף שבית המשפט המחוזי מצא בתחילה להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר. בית המשפט המחוזי עמד על הזהירות בה יש לנקוט כאשר נשקלת אפשרות שחרור לחלופת מעצר מקום בו בעבירות אלימות במשפחה עסקינן, וקבע כי נוכח נתוניו האישיים של העורר, אשר עלו מתסקיר המעצר שנערך בעניינו, לא תסכון חלופה. ויובהר, כי בתסקיר נאמר: "אנו מתקשים לראות בחלופה אנושית כחלופה שיכולה לצמצם את הסיכון שתואר", כאשר הלכה פסוקה היא כי הגם שתסקיר הוא בגדר המלצה, לא בנקל יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית של שירות המבחן (בש"פ 4298/09 אביסדרס נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (26.5.2009), והאסמכתאות הנזכרות שם). לאחר שמיעת טענות הצדדים, לא שוכנעתי כי נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, וזאת אף אם תחזוק החלופה שנבחנה על-ידי שירות המבחן ויוספו לה שני מפקחים.

10. סוף דבר; הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ו באדר ב' התשע"ו (5.4.2016).

ש ו פ ט